

Täysistunto

Torstai 19.9.2019 klo 15.59—19.13

2.2. Suullinen kysymys hallituksen talouspolitiikasta (Petteri Orpo kok)

Suullinen kysymys SKT 13/2019 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraava kysymysaihe, edustaja Orpo.

Keskustelu

16.26 **Petteri Orpo kok:** Arvoisa puhemies! Minusta ei pidä vääristellä asioita. Kokoomuksen vaaliohjelmasta, vero-ohjelmasta ei löydy polttoaineveron korotusta. Olen siitä aivan varma. [Välihuutoja]

Ja pääministeri Rinne, lomarahaleikkaukset loppuvat tähän vuoteen. Minusta teidän ei kannata sitä omaan piikkiinne ottaa, ei hyvässä eikä pahassa, koska se oli sopimus, joka tehtiin työmarkkinajärjestöjen kanssa, ja se loppuu tähän vuoteen. [Ben Zyskowicz: Ja te tuitte sitä!]

Mutta kun te sanoitte, että hallitus ei korota pieni- ja keskituloisten verotusta, niin kyllä korottaa. Se 250 miljoonaa — tiedän sen entisenä valtiovarainministerinä — se ei riitä lähellekään keskituloisten veronkiristysten estämiseen. Ja ne maksumuutokset, jotka viime hallitus kompensoi joka kerta keskituloiselle, ahkeralle suomalaiselle, te ette sitä tee. 320 euroa keskituloinen pariskunta menettää, maksaa enemmän. Polttoaineverot nousevat, asumisen kustannukset nousevat, ja nämä menevät myöskin eläkeläisille. Miksi te maksatatte, pääministeri Rinne, teidän rahankäyttönne, teidän lupaustenne lunastamisen tavallisilla suomalaisilla?

16.28 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sitä tikulla silmään, joka vanhoja muistelee, mutta kun viime vaalikautta ylipäättään miettii, niin täytyy sanoa, että on aika paksua puhetta, edustaja Orpo. Tosiasiassa tilanne on se, että te leikkasitte köyhiltä suomalaisilta ihmisiltä riippumatta, mihin väestöryhmään he kuuluivat. Kaikista heikoimmassa asemassa olevat suomalaiset menettivät teidän hallituksessa ollessa, teidän ministeriaikanne.

Arvoisa puhemies! Sanon teille, edustaja Orpo, että teidän puheenne tästä lomarahojen leikkauksesta tarkoittaa sitä, että tämän hallituksen pitää laittaa 500 miljoonaa euroa kompensoidakseen ne teidän leikkaukset kunnilta, jotka te teitte lomarahoista, [Välihuutoja] 500 miljoonaa euroa vuodessa lisää rahaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat tähän aihepiiriin esittää lisäkysymyksiä, painamaan V-nappulaa ja nousemaan seisomaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

16.29 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Tämän hallituksen lähtökohta on se, että pysyviä menoja ei lisätä ilman, että on tietoa pysyvistä tuloista, eikä rakenneta tuulentupaa sillä tavalla, että työllisyysastepäätökset perustuvat joihinkin epä-määräisiin oletuksiin, vaan niiden pitää olla valtiovarainministeriön laskelmien pohjalta varmistettuja lukuja, jotta niitä voidaan ottaa huomioon.” Näin sanoitte te, pääministeri Rinne, kesäkuussa tämän eduskunnan edessä.

Nyt te kuitenkin lisäätte niitä pysyviä menoja yli miljardilla eurolla ilman tietoakaan työllisyystoimista, ilman tietoakaan työllisyyden kasvusta. Minusta tämä on erikoista. Ekonomistit ovat kiinnittäneet tähän huomiota. Onko tässä nyt kyseessä, pääministeri Rinne, se teidän kuvailemanne tuulentupa? Miten te perustelette sen, että teidän puheenne eivät pidä yhtään paikkansa verrattuna kesäkuusiin? Miksi te ette noudata omaa hallitusohjelmaanne? Miksi te viette Suomen taloutta kohti tilaa, jossa menot kasvavat, verot nousevat ja velka kasvaa?

16.30 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Orpo, kun te olitte valtiovarainministerinä tällä paikalla, aika usein totesitte, [Kokoomuksen ryhmästä: Mitä te teette?] että ”valtiovarainministeriön virkamiesten mukaan”. No, nyt minä käytän tätä samaa perustetta. Minä olen kuunnellut nyt viimeisten päivien aikana merkittävän ajan valtiovarainministeriön keskeistä virkamiestä Martti Hetemäkeä. Hän totesi budjettiriihessä useampaan otteeseen, että tämän hallituksen hallitusohjelma ja budjettipäätökset ovat todellisia vaikuttavia tekijöitä työllisyysasteen nostamiseen, joka on se meidän tavoitteemme. Ensi elokuussa, edustaja Orpo, tulette näkemään, että tämä hallitus pystyy osoittamaan, valtiovarainministeriön laskelmien pohjalta, vähintään 30 000 uutta työllistä. Se on se aikajakso, joka hallitusohjelmassa luvattiin. [Mika Niikon välihuuto]

16.31 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Pääministeri Rinne, meillä ei ole oikeutta omiin tosiasioihin, joten todetaan nyt yhteiset faktat keskituloisten verotuksen kiristymisestä. Kun teidän hallituksenne ei kompensoi kikystä johtuvien palkansaajamaksujen nousua, niin se tarkoittaa sitä, että keskituloisten verotus kiristyy 250 miljoonalla eurolla. Se tarkoittaa pariskunnan verojen kiristymistä keskimääräisten tulojen kohdalla noin 320 eurolla vuodessa. [Paavo Arhinmäen välihuuto] Tämä on fakta, eikö totta? Kun tämä on fakta, niin miten te voitte hallituksen tiedotteessa — ja nyt kuusi kertaa täällä kyselytunnilla — tiedotteessa 17.9. kello 19.16 kirjoittaa, että pieni- ja keskituloisten verotus kevenee, kun se ei kevene, vaan kiristyy? Vastatkaa tähän.

16.32 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Edustaja Zyskowicz, [Sari Sarkomaa: Voiko vastaukseen luottaa?] kuten hyvin tiedätte, teidän ollessanne hallituksessa, teidän puolueenne ollessa hallituksessa [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] päätettiin nostaa työntekijöitten, palkansaajien sosiaalikustannuksia työnantajakustannusten pienentymisen kustannuksella. Se oli teidän hallituksenne päätös, [Kokoomuksen ryhmästä: Ne kompensoitiin!] ja se johtaa siihen, että tänä vuonna — kun ne verokompensaatiot annettiin aikaisemmin — tulee tilanne, jossa kustannukset nousevat 0,4 prosenttiyksikköä näitten veroluontoisten maksujen kautta. Mutta kun puhutaan puhtaasti tuloverotuksen keventämisestä, se koskettaa pieni- ja keskituloisia, kaikkia. Teidän päätöstenne seurauksena tämä verotus tulee kiristymään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

16.33 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jatketaan tästä aiheesta. Puhutte, että verotus kevenee, mutta kun näiden teidän päätöstenne voimaan tultua poliisi katsoo tilinauhaa, työssäkäyvä opettaja katsoo tilinauhaa, lähihoitaja katsoo tilinauhaa, bussikusi katsoo tilinauhaa, niin tilille tulee [Välihuutoja vasemmalta] vähemmän rahaa kuin nyt! Ja se on yksinomaan teidän päätöstenne seurauksia, ja on pakko kysyä, kun täällä nyt viittaatte edelliseen hallitukseen, [Kristiina Salosen välihuuto] että edellinen hallitusko täällä valtaa pitää vai nykyinen? [Naurua] Kuinka on? Pääministeri Rinne, onko teillä valta ratkaista tämä asia siten, että palkansaaajat tienaavat jatkossa tililleen enemmän kuin nyt? [Ben Zyskowitz: Menkää selittämään bussikuskille, että ne ovat näitä sosiaalimaksuja!]

16.33 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hienoa, edustaja Kopra, että jatkatte tätä keskustelua, koska tosiasiallinen tilanne on se, että ensi vuonna lomarahaleikkausten osuus tulee palautumaan kunnille ja ne voivat maksaa lähihoitajille ja niin edelleen sellaista lomarahaa, joka täyttää sen 700 euron aukon, jonka te aiheutitte omilla toimillanne. [Timo Heinosen välihuuto] Se aukko korjaantuu. Voin vakuuttaa teille, että tälle joukolle, jonka luettelitte äsken, toimeentulo tulee parantumaan palkanmaksun, verotuksen ja tämän lomarahan kautta yhteissummasta. [Ben Zyskowitz: Oletteko te päättäneet jotain uutta lomarahasta, pääministeri Rinne?]

16.34 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisen työnteon, yrittäjyyden ja teollisuuden toimintaedellytykset on ehdottomasti turvattava. Muutoin hallituksen kasvu- ja työllisyystavoitteilta putoaa pohja kokonaan pois. Kertainvestointien lisäksi tämä hallitus aikoo kuitenkin kasvattaa julkisia menoja pysyvästi yli miljardilla ja kattaa syntyvää lisävajetta muun muassa valtion omaisuudesta saatavilla tuloilla. Tuottavasta omaisuudesta luopuminen olisi lyhytnäköistä, joskaan ei ennennäkemätöntä politiikkaa. [Paavo Arhinmäki: Jota teitte viime kaudella!]

Arvoisa puhemies! Samaan aikaan hallitus aikoo pienentää kotitalousvähennystä ja kiristää lämmityspolttoaineiden verotusta sekä korottaa polttoaineveroja 250 miljoonalla eurolla. Näiden päätösten seurauksena monen pieni- ja keskituloisen pakolliset elinkustannukset uhkaavat nousta erittäin merkittävästi.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat hyvin huolissaan tavallisten suomalaisten pärjäämisestä. [Antti Lindtman: Ei oltu viime kaudella!] Kysynkin: miten hallitus arvioi näiden veronkiristysten vaikuttavan kansalaisten arkeen, ostovoimaan ja työllisyyteen?

16.35 **Valtiovarainministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä on erittäin vakava kysymys ilman muuta ja sellainen, joka jokaisen hallituksen tulee käydä läpi, olkoon hallituspohja mikä hyvänsä. Tällä hetkellä näillä tiedoilla, joita on, Gini-kerroin pienenee jonkin verran. Suunta on oikea, mutta hyvin kevyt. Mutta ei ole myöskään syytä loitsia mitään synkkiä pilviä ja maailmanloppua. Me pyrimme niillä ratkaisuille, joita nyt tässä budjetissa tehdään, nimenomaan tukemaan niitä ihmisiä, jotka ovat tässä yhteiskunnassa heikoimmilla. Se tulee omalta osaltaan nostamaan tämän budjetin kokonaismäärää, josta aiheutuu myös jonkin verran enemmän alijäämää, mitä aiemmin oletettiin. [Ilkka Kanerva: Ei sitä ole kukaan kritisoinutkaan!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

16.36 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä salissa ja myös edellisessä puheenvuorossa oltiin huolissaan erityisesti pienituloisten ostovoimasta, ja itse asiassa siinä ollaan täysin asian ytimessä. Juuri tämän salin ja hallituksen tehtävä on huolehtia siitä, että erityisesti heidän, joilla jo valmiiksi vähiten on, ostovoimasta pidetään huolta. Nyt olisi hyvä saada todella vastaus ja selvä näkemys siitä, mikä tämän budjetin kokonaisvaikutus on erityisesti pienituloisten ostovoimaan. [Ben Zyskowitz: Keskituloisten!] Tässähän on ollut erilaisia päätöksiä. Esimerkiksi silloin kun perussuomalaiset olivat hallituksessa, silloin polttoaineveroja korotettiin 100 miljoonalla, ajoneuvoveroa korotettiin 100 miljoonalla, yhteensä 200 miljoonaa, ja samaan aikaan leikattiin pienituloisten eläkkeensaajien toimeentuloa. [Eduskunnasta: Ja lomarahoja!] Tuloerot kasvoivat silloin, kun perussuomalaiset olivat hallituksessa.

Ja nyt, arvoisa puhemies, meille sosiaalidemokraateille on ehdottoman tärkeää, että hallituksen päätökset pienentävät tuloeroja, siis niin, että rikkaiden rikastuminen ja köyhien köyhtyminen loppuu. Pienentääkö tämä esitys tuloeroja? Jos pienentää, niin kuinka paljon ja koska tästä tulee arvio? [Ben Zyskowitz: Riippuu työllisyyskehityksestä, edustaja Lindtman!]

16.38 **Valtiovarainministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtmanin kysymykseen: Todennäköisesti arviot tulevat samaan aikaan kuin julkistetaan budjetin luvut eli 7. päivä lokakuuta. Tämä on hyvin pienesti tuloeroja tasaava. Ei mitään dramaattista mutta tasaava. [Jukka Gustafsson: Suunta on oikea!] Eli olemme oikealla käyrällä siinä. [Timo Heinonen: Vaatimaton!] Mutta mielestäni tätä ei kannata dramatisoida liikaa puolin eikä toisin. Kaikkein tärkeintä on se, että hallitus tekee vastuullista talouspolitiikkaa. Maailmalla kuohuu tällä hetkellä taloudessa. Meidän tehtävämme on pitää kansallisesti vakaata ja ennustettavaa talouspolitiikkaa, ja sitä tällä budjetilla haetaan.

16.38 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime kaudella muun muassa takuueläkettä korotettiin, mikä oli erittäin tärkeä asia siihen, että eläkeläisille ja niille pienituloisille kohdennettiin sitä resurssia. [Paavo Arhinmäen välihuuto]

Mutta, arvoisa puhemies, jotta ihmiset voivat maksaa niitä veroja, jotka ainakin Veronmaksajain Keskusliiton mukaan nousevat, veroaste nousee, niin pitää olla työtä. Suomi-pojalle, Suomi-tytölle pitää löytyä työpaikka.

Kävimme puheenjohtaja Jussi Halla-ahon kanssa muun muassa Raumalla viime viikonloppuna ja kuulimme siellä, mitä kuuluu paperikoneen työntekijöille, mitä Rauman telakalle. Kysyisinkin teiltä: mitä teette sille, että suomalainen saa työpaikan ja suomalaisilla säilyy työllisyysaste hyvänä? Siinä on kylliksi isoa haastetta. Olette helpottamassa ulkomaalaisten saapumista suomalaisille työmarkkinoille. No, sen nyt luulisi eniten heikentävän sitä kilpailukykyä. Eikö rahan pitäisi jäädä Suomeen eikä lähteä Suomesta pois? Kerotkaa, millä tavalla teette työpaikkoja suomalaisille. Perussuomalaisille on erittäin tärkeää, että ihmisillä on työtä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Rinne, ja sen jälkeen Kulmuni.

16.40 **Pääministeri Antti Rinne** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä ja hyvä kysymys, edustaja Juvonen. Jos lähtee liikkeelle nyt laaditusta budjetista, joka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

tulee eduskunnan käsittelyyn 7. lokakuuta, siellä on useampia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat suoraan yritysten kykyyn tehdä investointeja, yritysten kykyyn palkata uusia työntekijöitä. Ne yksityiskohtat selviävät sitten, kun budjetti on tässä talossa, mutta siellä on paljon siis näitä yksityiskohtia, jotka lisäävät yritysten kykyä työllistää ihmisiä. Siellä on myöskin palkkatukeen liittyviä asioita, ensimmäisen työntekijän rekrytointiin liittyviä asioita, jotka tulevat merkittävästi parantamaan lisätyöllisyyttä.

Hienoa, kun otitte tuon Rauman esille. Tänään on hallituksessa tehty päätös käyttää 1,8 miljardia euroa laivojen hankintaan, jotka työllistävät Rauman telakalla ihmisiä. [Ilkka Kanerva: Erittäin hyvä, erinomainen päätös!] Tämä on merkittävä päätös.

16.40 Elinkeinoministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kysyjä nosti esille tilanteen Satakunnassa ja ehkä laajemminkin myös läntisessä Suomessa liittyen työvoiman saatavuuteen ja siihen, mikä tilanne siellä on, niin — aivan kuten pääministeri tuossa äsken totesi — tänäänhan on ollut erittäin hieno päivä etenkin Rauman telakan suhteen, kun iso Laivue 2020 -hanke tehdään suomalaisella telakalla. Kaikkinensa siitä seuraa noin 1 500—2 000 työllistä, siitä seuraa kaikkinensa kokonaisuudessa 6 000 työpaikkaa alihankintaketjuineen, kaikkinensa, ja yksistään siellä Rauman telakallakin [Sari Sarkomaa: Suomalaisille työpaikkoja!] tuplaantuu työntekijämäärä näiden hankkeiden myötä. Siellä tulee olemaan työtä — tilauskirjat täynnä vuoteen 26 asti — näiden päätösten seurauksena, ja on positiivinen ongelma, että meillä on huutava työvoimapula tällä hetkellä monilla seuduilla. Siihen tarvitaan toimia, [Arja Juvosen välihuuto] jotta työvoimaa saadaan liikkeelle, myös kansainvälisesti: me tarvitsemme työvoimaa. [Ilkka Kanerva: Se on juuri näin!]

16.42 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Voi tätä kiertelyä ja kaartelua. Moni suomalainen eläkeläinen, ahkera palkansaaja ilostui, kun te, pääministeri Rinne, te totesitte, että te huolehditte, että ostovoima ei pääse heikkenemään. Ja mitä on tapahtunut? Kun katsotaan esimerkiksi Veronmaksajain Keskusliiton laskelmia, pienituloisten verotus tulee kiristymään, mutta ennen kaikkea keskituloisten verotus kiristyy. Eikö ole näin? [Paavo Arhinmäki: Ei ole!]

Toivon, että te nyt rehellisesti, pääministeri, tähän vastaatte, ja kysyn, miksi te niin kovasti haluatte ahkeria suomalaisia keskituloisia kurittaa? He pitävät suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa pystyssä.

Jos katsotaan naapurimaahan Ruotsiin, niin siellä verotus on 5 prosenttiyksikköä kevyempää. Eli vieläkö te haluatte tämän keskituloisen, ahkeran suomalaisen verotusta kiristää? Miksi te ette pitänyt lupausta? Kertokaa nyt rehellisesti, kun tuolla kotikatsomoissa kuunnellaan, mitä sille verotukselle tapahtuu. [Timo Heinonen: Onko Ruotsissa paremmat demarit?]

16.43 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Sarkomaa, tuo ostovoima riippuu monesta tekijästä. Se mitä minä olen todennut, on se, että ostovoima yleisesti ottaen tulee parantumaan. Se tarkoittaa sitä, että työllisyystilanne tulee parantumaan.

Juuri äsken kuultiin ministeri Kulmunin osalta, mitä tarkoittavat Raumalle tehtävät investoinnit, valtion investoinnit. Sen lisäksi minä haluan todeta, että nämä ahkerat suomalaiset ansaitsevat hyvän sosiaali- ja terveysverkon, hyvän sosiaaliturvajärjestelmän. Ja ah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

kerat suomalaiset ansaitsevat koulutusjärjestelmän, jossa lapset voivat kokea, nuoret voivat kokea, että saavat kunnollisen ammatin tulevaisuudessa. Niihin tarvitaan, edustaja Sarkomaa, sitä verotuloa, jota varten sitä kerätään valtiolle ja kuntien kassaan.

Nämä asiat me haluamme hoitaa kuntoon. Meillä on merkittävä satsaus suomalaiseen koulutusjärjestelmään, monen vuoden jälkeen merkittävä satsaus, miljardien satsaus tällä vaalikaudella koulutukseen. Ne ovat äärimmäisen tärkeitä meidän kaikkien tulevaisuuden näkökulmasta. Me haluamme huolehtia siitä, että niille verorahoille tulee katetta. [Kokouksen ryhmästä: Jääkö enemmän käteen?]

16.44 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen talous ei ole missään umpiossa, vaan vientivetoisena taloutena maailman talouden suhdanteet vaikuttavat todella paljon. Nyt jo tiedämme sen, että maailman talous synkkenee, Saksan talous yskii, Brexit voi holtittomasti toteutuessaan olla todellinen haaste suomalaiselle vientivetoiselle teollisuudelle ja on monia, monia maailmantaloudessa synkkeneviä asioita. Lähi-idässä öljyn hinnan korotukset vaikuttavat tänne saakka. Ja monta tällaista seikkaa, jotka vaikuttavat siihen, että nyt kotimarkkinoiden ostovoiman tukeminen olisi äärimmäisen tärkeää. Me tulemme olemaan yhä riippuvaisempia siitä, miten kotimarkkinat vetävät.

Pääministeri Rinne, miksi te tällaisessa tilanteessa olette kiristämässä suomalaisten palkansaajien verotusta? Miksi tällaisessa tilanteessa ollaan kiristämässä liikennepolttoaineiden verotusta? Miksi tällaisessa tilanteessa ollaan poistamassa kotitalousvähennystä tai kiristämässä sitä? Arvoisa pääministeri, eikö tällaisessa taloustilanteessa olisi tärkeää tukea kotimarkkinoitten ostovoimaa, jotta voidaan tukea koko kansantaloutta?

16.45 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkeitä havaintoja, tärkeitä huomioita siitä, mitä tapahtuu meidän taloudellisessa ympäristössämme. Juuri noita seikkoja tässä on jouduttu miettimään hallituksen piirissä — millä tavalla reagoidaan — ihan siitä lähtien, kun hallitusohjelmaa rakennettiin. Ja tämä hallitus valitsi toisenlaisen talouspolitiikan kuin aika monet sen edeltäjät ovat valinneet.

Tämä hallitus valitsi talouspolitiikan, jossa tehdään vastasyklisiä politiikkaa: että kun näyttää syntyvän heikkoa talouskehitystä, satsataan sellaisiin asioihin, joihin kannattaa satsata joka tapauksessa. Tämä hallitus laittoi 600 miljoonaa euroa liikkeelle ensimmäisessä lisäbudjetissa kesäkuussa infrastruktuurirakentamiseen, jotta voidaan poistaa keskuskaupakamarin arvioimat isoimmat talouskasvun esteet, eli väylien talouskasvua estävät vaikutukset. Halutaan korjata sitä. Tehtiin semmoisia ratkaisuja, joilla saadaan syntymään lisää työtä Suomeen.

Nyt tässä budjettiesityksessä satsataan merkittävästi edelleen väyläverkkoihin, mutta myöskin tullaan maankäyttö- ja MAL-sopimusten kautta huolehtimaan siitä, että ihmiset voivat asua riittävän kohtuullisesti. [Oikealta: Ja vähemmän jää käteen!]

16.46 Juhana Vartiainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman sanoi täällä, että pysäytetään rikkaiden rikastumisen ja köyhien köyhtymisen kehitys. Täsmennyksenä: Eihän mitään sellaista kehitystä ole ollut käynnissä. [Pia Viitanen: Ai ei vai?] Talous on kasvanut hyvin niin, että tuloerot ovat olleet ennallaan. [Välihuutoja]

Mutta, pääministeri Rinne, te puhuitte siitä, miten Martti Hetemäki, virkamies, oli sanonut, että hallituksen toimilla on merkittäviä työllisyysvaikutuksia. On hieman epäreilua vedota tällaisiin salaisiin keskusteluihin. Jos sellainen arvio kerran Martti Hetemäellä on, niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

totta kai se on nyt tällä teidän puheellanne julkinen asiakirja. Kertokaa toki se laskelma täällä. Kertokaa meille, millä tavalla Martti Hetemäki näihin lopputuloksiin on päätenyt.

Me olemme nähneet pitkän listan niin sanottuja työllisyystoimia, kuten yksilöllinen työllistymissuunnitelma. Sellainen on kai jo ollut 20 vuotta käytössä. Lista on täynnä tällaisia jo käytössä olevia asioita. Ainoa, mistä esimerkiksi arvostettu ekonomisti Olli Kärkäinen on voinut tehdä jonkinlaisen kvantitatiivisen arvion, on, että teidän toimienne ansiosta noin 16 000:lla työllisyys vähenee. [Kokoomuksen ryhmästä: Vähenee!]

16.48 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vartiainen, totean vain sen saman, minkä äsken totesin, että pitäessään esitelmää valtiosihteeri Hetemäki totesi, että hallituksen toimenpiteillä on merkittävä vaikutus työllisyysasteen nostamiselle. Hän ei esittänyt mitään laskelmia, ja en tiedä, mihin laskelmiin te viitate. Minä en puhunut mistään laskelmista.

Totean, että uskon itse vahvasti niihin toimenpiteisiin, joita tämän hallituksen toimesta rakennetaan työllisyyspolitiikan pohjaksi, jotta saadaan — itse asiassa paljon pitemmälle kuin tämän vaalikauden yli — työllisyysastetta nousemaan. Hyvin tiedätte sen, että 2040-luvulla työllisyysasteen pitää olla yli 80 prosenttia, jotta nykyisenkaltainen hyvinvointivaltio voidaan ylläpitää. [Petteri Orpo: No miksette tee mitään?] Hyvin tiedätte sen, että jos halutaan kouluttaa nuoria, hoitaa vanhuksia ja huolehtia siitä, että sosiaaliturvajärjestelmä pelaa, me tarvitsemme lisää työllisyysastetta, ja sen eteen tämä hallitus ja toivottavasti tulevat hallitukset tekevät töitä.

16.49 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Polttoaineveron korotus varmasti tuntuu niillä, jotka joutuvat käyttämään välttämättä autoa. Esimerkiksi sellaisella, joka joutuu 100 kilometriä joka arkipäivä ajamaan, polttoainekorotus merkitsee 8:aa euroa kuukaudessa. [Pauli Kiuru: Ja ruuan hinta nousee!] Siinä mielessä ihmettelen, kun täällä sanotaan, että kaikki viedään köyhiltä eikä enää ole varaa liikkua, kun samaan aikaan perusturvaan tehdään 20—50 euron korotus. Minun laskuopillani 20, puhumattakaan 50 eurosta, on enemmän kuin 8 euroa.

Erityisesti minua ihmetyttävät nämä kokoomuksen ja perussuomalaisten puheenvuorot siihen nähden, että viime hallituskaudella perussuomalaiset olivat nostamassa polttoaineveroa, leikkaamassa eläkkeistä, leikkaamassa työttömyysturvasta ja leikkaamassa opintorahasta. Nyt näitä korotetaan, eli köyhien tilanne paranee. Kysyisin teiltä, pääministeri Rinne, kun kysyttiin, onko totta: Onko totta, että nimenomaan silloinen valtiovarainministeri Orpo on aiheuttanut sen korotuksen veronluonteisiin maksuihin, josta nyt täällä puhutaan?

16.50 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hasua keskustelua, koska päätöksiähän tehdään ajassa, ja se on ihan selvä asia, että edellinen hallitus pyrki tekemään omasta lähtökohdastaan, omista ajatuksistaan, omista ideologisista lähtökohdistaan oikeaa politiikkaa, ja varmaan joissakin asioissa onnistuikin, mutta se, mitä tämä hallitus haluaa tehdä, on nyt se, että halutaan korjata ihmisten, tavallisten suomalaisten, arkea. Se lähtee liikkeelle siitä, että heikoimmassa asemassa olevien suomalaisten arkea korjataan. Tämä hallitus tulee satsaamaan tässä budjetissa lähes miljardi euroa pysyviä menoja siihen, että näitten heikoimmassa asemassa olevien suomalaisten asemaa korjataan. Tämä hallitus tulee satsaamaan siihen, että palveluitten väliset erot tulevat kor-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

jaantumaan eri väestöryhmien ja alueitten kesken. Tullaan satsaamaan koulutukseen ja tullaan satsaamaan sosiaali- ja terveystalouteen. Huolehditaan siitä, että tässä maassa tasavaro kehittyy palveluitten suhteen. [Ben Zyskiewicz: Kehittykö työllisyys?]

16.51 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Te, pääministeri, kehuitte, että budjettineuvottelut sujuivat 40 minuutissa. Tämä keskustelu on osoittanut sen, että työ olisi kannattanut tehdä perusteellisesti ja rauhassa, ja tämä keskustelu on myös tuonut ihmisten tietoon sen tosiasian, että itse asiassa tavallisen, ahkeran, suomalaisen, keskituloisen perheen työn verotus kiristyy ensi vuonna [Paavo Arhinmäki: Kiitos Petteri Orpon!] noin 320 eurolla. Tämä on, arvoisa puhemies ja hyvä pääministeri, totta.

Mutta sitten tämä polttoainevero. On totta, että 6,5 sentin korotus näkyy maaseudun asukkailla, niillä, jotka käyvät töissä, mutta yhden rekan vuosikustannukset nousevat 8 500 euroa. Tämän maksavat, arvoisa elinkeinoministeri, tavalliset suomalaiset ihmiset: palveluiden hinnat nousevat, ruoan hinta nousee. Kysyn nyt keskustan tuoreelta puheenjohtajalta: oletteko te tyytyväisiä, että suomalaisen ruoan hinta nousee tämän myötä ja maaseudulla asuminen tulee entistä vaikeammaksi?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Rinne haluaa vastata, mutta sitten myös annetaan Kulmunille.

16.52 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Minä vastaan, arvoisa puhemies, mielelläni tähän alkuosaan edustaja Heinosen puheenvuorosta. Edustaja Heinonen, vielä kerran: Tämän hallituksen veropolitiikan seurauksena pieni- ja keskituloisten verotus tulee keventymään. [Timo Heinonen: Eikä tule! — Sari Sarkomaa: Ei tule!] Pieni- ja keskituloisten tuloverotus tulee keventymään. Teidän hallituskautenne aikaansaannosten johdosta sosiaaliturvamaksut tulevat korottumaan pieni- ja keskituloisilta ihmisiltä. Se tulee nostamaan näitten ihmisten veroluontoisten menojen taakkaa. Se on kompensoitu tiettyllä tavalla jo aikaisemmin, mutta tämä hallitus ei siihen puutu, koska me haluamme huolehtia äsken kuvaamistanne asioista erityisen paljon. Me haluamme huolehtia siitä, että palkansaajien ostovoima yhteisesti tulee nousemaan, ja se tulee nousemaan vain parantuvan työllisyyden, oikeitten palveluitten kautta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja vielä tähän aiheeseen yksi kysymys alkuperäisen... [Ilkka Kanerva: Kulmunin vastaus!] — Korjaan: tietenkin ministeri Kulmunille lupasin vielä.

16.53 Elinkeinoministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Elinkeinoministerinä ajattelen kyllä niin, että on hirvittävän tärkeää, että kaikkialla tässä maassa on hyvät elämisen edellytykset, työskentelymahdollisuudet ja väylät, tiestöt ovat kunnossa. Jos ajatellaan vaikka sitä, että tämä hallitus pystyy laittamaan 300 miljoonaa euroa yhteisten väyliemme perustienpitoon, parantamiseen, sillä on muuten erittäin iso merkitys myös elinkeinoelämälle. Tämä on siis rahaa lisää, yhteistä rahaa lisää, josta itse asiassa sovittiin jo viime vaalikaudella kaikkien puolueiden yhteisymmärryksessä.

Pidän tätä erittäin keskeisenä asiana sille, että maaseudulla, pienemmissä kaupungeissa, kaikkialla tässä maassa, niin suurissa kuin pienissä kaupungeissa, on hyvät elämisen edellytykset, [Ilkka Kanerva: Entä kysymykseen vastaus?] ja siihen liittyy myös se, että tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2019 vp

hallitus pystyy laittamaan liikkeelle niitä talouskasvun hedelmiä, joita saatiin viime kaudella alkuun. Se, että perusturvaa vahvistetaan, on erittäin merkittävää monelle maaseudun ihmiselle. [Pauli Kiuru: Nouseeko ruoan hinta?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt se viimeinen kysymys tähän aiheeseen. — Edustaja Orpo.

16.54 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Rinne, te olette pääministeri, valta on teillä, ja se, jos te ette kompensoi — toisin kuin me teimme — sitä sosiaaliturvamaksujen kiristystä, niin se on teidän valintanne, ja sen vuoksi keskituloisten, ahkerien suomalaisten verotus kiristyy, ja tämä on fakta. [Välihuutoja]

Mutta se syyhän, miksi me puhumme ja jankutamme tästä työllisyydestä, on se, että työllisyys on se väline, jolla tämä hieno hyvinvointiyhteiskunta Suomi pidetään pystyssä. Se on se väline, jolla turvataan terve julkinen talous, joka on köyhän paras ystävä. Mutta kun teillä ei ole niitä työllisyystoimia: kaikkien arvioitsijoiden mukaan ne työllisyystoimet ovat näennäisiä, ne ovat oikeansuuntaisia mutta ne eivät tee rakenneuudistuksia, jotka parantaisivat yritysten toimintaympäristöä investoimaan, palkkaamaan väkeä tai kannustaisivat yksilöä ottamaan työtä vastaan. Tehkää todellisia työllisyystoimia, ja jos niitä ei ala kuulumaan, niin silloin me olemme siinä tilanteessa, valtiovarainministeri Lintilä, joka teette tiukkaa talouspolitiikkaa, että te joudutte lunastamaan lupauksenne. Minä pelkään, että te joudutte leikkaamaan nyt näitä hyviä asioita, joita täällä pääministeri Rinne on jo useaan otteeseen luetellut. [Antti Lindtman: Tuleeko sitä välikysymystä?]

16.56 Pääministeri Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Orpo, tilannehan on se, että tämä hallitus on kerennyt vasta kolme kuukautta tehdä töitä, hakea niitä ratkaisuja, huolehtia siitä, että hallituksen lainsäädäntöohjelma ja budjetti saadaan rakennettua ja hallitusohjelman täytäntöönpano-ohjelma rakennettua. Minä uskon, että kun mennään tästä eteenpäin joitakin kuukausia, viimeistään vuoden päästä tulette näkemään sen, että tämän hallituksen politiikka puree myös työllisyyden näkökulmasta. Tämä hallitus tulee nostamaan työllisyysastetta tavoittelemallaan tavalla. Näin uskon vahvasti.

Samaan aikaan kun me nyt täällä keskustelemme siitä, että hallitus ei ole kerennyt vielä tehdä kaikkia niitä asioita, joita tavoitteena on neljän vuoden aikana tehdä, muistelen, että täsmälleen neljä vuotta taaksepäin toreilla marssittiin pakkolakeja vastaan. Nyt ei tarvitse marssia. Nyt huolehditaan siitä, että tämä yhteiskunta kehittyy vakaasti eteenpäin. [Välihuutoja oikealta]

Kysymyksen käsittely päättyi.